

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

I. Vincula S. Petri. Vir vanus in superbiam erigitur, & tanquam nullum onagri se liberum natum putat. Job. 11. v. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

AUGUSTUS

I.

Vincula S. Petri.

*Vir vanus in superbiam erigitur, & tanquam pulum onagri
berum natum putat. Job. 11. v. 12.*

Considera hominem, qui huc dicitur Vanus, esse hominem Sapientia, sensu, & quovis alio bono vacuum: hæc enim vis est vocabuli *Raca*, unde habet originem, quâ voce Christus usus est, cum dixit: *Qui dixerit fratri suo Raca, id est, Vane, reus erit concilio.* Mat. 5. v. 12. & tamen, quis credat? & tamen hic est, qui plerumque præ alijs superbit. *Vir vanus in superbiam erigitur.* & quod plus est, eò usque superbit, ut existimet se in mundo esse Dominum sui, non vult, ut pareat, se submittere superioribus, non reveretur eos, non obsequitur, & tantum non ab omni lege vult esse eximius. nec interim advertit, se cæratione aspirare ad id, quod vanè sibi persuadet pullus asini in sylvis, qui credit cum summa licentia se illic inter feras natum ad libertatem. Sed & quantum fallit se ipsum! quia cum ceteræ ferae potestati suæ permitrantur, ipse quaeritur ad jugum, & facile adducitur, ut etiam ipse vin-

ciatur, ut laboret, sudet, & oneretur in stabulo nascuntur. *Vir vanus in superbiam erigitur, & tanquam pulum onagri, qui tantoperè decipitur sui aestimatione, & tanquam pulum onagri se liberum natum esse natum, ut sine lege vivat sine lege, sed ipsi quoque per se in vinculis eadem tranquillitate. Petrus in suis perstitit. Nemo vides Apostolum in suis vinculis versatum, ut etiam dulcem faceretur? Erat Petrus dormiens cum duos milites, vinculis caratus. Act. 12. v. 6. Sic igitur te agere oportet, si te velis gerere domesticum Domini, non agere sylvaticum. Tria porò sunt vincula, quibus nemo sperare potest, quam integrè eximendū. Vincula sunt præceptorum, quæ vincula omnium iustorum, qui constringi patitur, omnino in-*

est & duobus reliquis peccatorum scilicet, & peccatorum. at qui illis se non peccata, quae sunt prope a vincula peccatorum super terram. & qui ab istis non tempore revertitur ad illa peccatorum, demum incidit in vincula peccatorum, quae sunt vincula damnatorum ad Inferos. In tuo est arbitrio eligere, quae velis, seu vincula Justorum, seu vincula peccatorum. Sed cave, quia, si mahs illa peccatorum, etiam Justorum, necesse erit, velis, transire aliquando ad illa, quae dicitur, ad vincula, ut audisti, damnatorum.

Confidera imprimis, quam diligenter vincula peccatorum ista vincuntur: prima facie te arcte obligare, sed non est ita: imò magis quam quaerita alia faciunt te esse liberum in operando, quia faciunt te operari non ex officio sed ratione. Nemo reverà magis est servus, quam qui proprijs sine cupiditatibus: quippe qui talis est, quasi necessitate quadam adstringatur, ut veli invitatus faciat, quod nolit. *Ego autem carnalis sum venundatus sub peccato: non enim quod volo faciam, hoc ago, sed quod odi, malum.* Rom. 7. v. 15. Ille solus est liber, qui proprijs non servit, sed dominatur cupiditatibus. atque hoc est, quod conseruatis obediendo praeceptis, putant ergo vincula ista tibi probro esse: imò haec vincula sunt Justo quasi monilia, quae non ligant collum ullo modo, sed ornant potius, & condecorant, faciuntque, ut tanto majore cum

R. P. Pauli Segneri *Manna Anima.*

decore illud levare satsum possit. vel certe si dicere placeat haec vincula vincere quodammodo colla justorum, quae DEO subiecta servant, certe non onerant, quia sicut illis sunt summo honori, ita summum gaudium, & lucrum afferunt. Gaudium certissimum est, quippe qui verus est Justus, hoc est, qui bene operatur non externo timoris impulsu, sed quia amat, quod facit, tam parum legem suam persequitur, ut demum dicere non vereatur, se non habere legem: *Lex justo non est posita, sed injustis.* 1. Tim. 1. v. 9. Non quòd justus non etiam ipse sit subiectus legi, ut injustus, sed quia quidquid illi imponitur, imponitur ut onus; cum è contrario lex justo non sit oneri, sed solatio, quia ad id tantum obligat, quod est rationi consentaneum, id est, ad hoc faciendum obligat, quod faceret etiam sine lege: & sic lex illi datur, non imponitur. Soli injusto imponitur, qui tanquam onus grave collo suo libenter excuteret. Deinde certius gaudio est lucrum. an enim ignorat Justus maximam utilitatem, quam accipit ab his vinculis, in quae lex illum conijcit? satis sit dicere esse vincula salutis: *Vincula illius alligatura salutaris.* Eccl. 6. v. 31. Salutis scilicet temporalis, & salutis aeternae, quia sicut Josepho vincula sua fuerunt causa, ut DEUS primò illum speciali curâ protegeret, deinde etiam à vinculis transferret ad solium: Idem sanè vincula sua Justo praestant, faciunt imprimis, ut DEUM magis habeat propitium in casibus praesentis vitae

X x x

mortalis:

mortalis : *In vinculis non dereliquit illum.* dein ut ab ipsis vinculis denique extollatur ad gloriam Paradisi : *donec afferret illi sceptrum Regni.* Sap. 10. v. 14. quia à vinculis corporis in hoc mundo rarissimus equidem fuit hic transitus : *De carcere catenisque interdum quis egreditur ad Regnum.* Eccl. 4. v. 14. at ab his vinculis, de quibus loquimur, frequens & continuus est, qui igitur fieri potest, ut non animeris ad illa retinenda, si habes, aut si non habes, ad illa induenda? beata vincula, quæ te verè faciunt Dominum tui ipsius cum summo honore tuo, animum cumulant gaudijs, faciuntque cum utilitate maximâ Divinam opem in vita, & in morte etiam Regnum adipisci.

3. Considera secundo loco, quàm ab his vinculis præceptorum diversa sint vincula peccatorum. Ista sunt vincula, de quibus non facillè judices, majusne sit probrum, quod afferunt, an dolor, an damnum. nam quod ad probrum vel ignominiam attinet, eadem ratio, quæ Iustis sua vincula reddit honorifica, facit illa indecora peccatoribus. quodnam majus opprobrium, quàm cedere instar bruti illi violentiæ, quam tibi inferunt Libido, Avaritia, Ambitio, quæ sunt tres ille Furis effrenata, à S. Joanne descriptæ? *Statim eam sequitur quasi bos datus ad victimam, & ignorat, quod ad vincula stultus trahitur.* Prov. 7. v. 22. Et quoad dolorem, quam quietem habere unquam potest cor tuum, dum id vincula tua ad summam deni-

que redigunt angustias, & scrupulis, molestijs, angustijs, perturbationibus gravant? nus trahi quidem summo labore test, at portari non potest. *Quod est plautri peccatum.* Et quoad damnum, non solum tibi patrociniū Divinum, sed constituunt mancipium Satanæ, ut si in ipsis te mori contingat, de te sit. Neque dicas sub vinculum te exiturum his vinculis, ro enim, quis hoc tibi spondet, *cujus confugietis auxilium, cuius minus: ne incurvemini illi horæ mortis horæ, sub vinculo, magis quàm prius, & cum interfecto* ita ut in extremum eatis interit. Il. 10. v. 14. Oportet ergo necutere quàm primùm vincula numerosa, tam dura, tam pudenda, do ad hunc effectum certius est hium Divinum: *Excutere de monte, surge, sede Jerusalem: solvere collis tui captiva filia Sion.* Il. 1. Si excutere illa velis, tres ad tentent via. Contritio, Confessio, satisfactio. Contritio faciet, ut modi vincula non sint amplius ascendenda, quia dolor tam nobilis, solvit, vel potius incendit, suis in cineres redegit. *Ecce ego deo viros solutos in median genibus, nihil corruptionis, quod aspectu facies, in eis est.* Dan. 3. v. 52. Confessio specialiter obtinebit, ut onere tot scrupulorum, quibus nudò tenebaris oppressus, ob fortitudinem, quæ inerat

veridicis in te absolvendo ab omni culpa) & sic vincula tua olim tam dura nihil molestiae afferant. *Dissoluta sunt vincula brachiorum illius per manus potentis Jacob.* Gen. 49. v. 24. Et Satisfactio speciatim quoque faciet, re dicta vincula non sunt tibi damnosa sed poenitentiam, quam feceris in compensationem peccatorum. *Hac dicit Dominus: Affixi te, & non affligam te ultra, & vincula tua dirumpam,* ita ut non amplius ad Inferos pertractura sint. Nahum. 1. v. 13. Et tu non usurpabis mediae tuae salutis tam proficua: bene adverte, à vinculis peccatorum demum non restat aliud quàm transire ad vincula poenarum: quae causa est, cur peccatores dicantur *Declinantes in obligationes.* Pl. 124. v. 5. quia declinant à preceptis in peccata, quae ad poenas obligant.

4. Considera, quot ergo sint ista vincula poenarum, quae sunt propria damnationis. Sacrae paginae ad tria referuntur. Ad tenebras, ad tormenta, & ad irrevocabile Decretum, quod fecit DEUS illos miseros aeternum servandi in suo carcere funesto. Prima vincula sunt illa tenebrarum, quae sola sufficienter ad tollendam omnem effugium, atque his damnati omnes eodem modo stringentur: *vinculis tenebrarum comprehedit.* Sap. 17. v. 2. Cogita ergo, quid illis futurum sit. In illa horrida caligine, quae tridui spatio Aegypto incubuit, ait sacer Textus neminem fuisse autum vel pedem movere de loco suo, metu majoris mali. *Nemo movit se de loco suo.* Exod. 10. v. 23.

nemo accurrere ad focium, nemo eum levare, nemo opem ferre. *Una enim catenà tenebrarum omnes erant colligati.* Sap. 17. 16. Tu ergo cogita, quid damnaris futurum sit in eo situ, in quo quisque fuerit illorum infelicium, à densa nocte sua, quasi eadem catenà ligati omnes ceu totidem mancipia poterunt equidem invicem maledictis proscindere, sed nemo alterum juvare. Secunda vincula sunt illa tormentorum, in quibus quisque gemet sine remissione, quia Princeps iratus, uti scriptum est, *non parcat de malitià, & de vinculis.* Eccl. 13. v. 15. & tamen quis hoc genus vinculorum explicet? ò quot erunt modi! ferri, ignis, bituminis, serpentum, scorpionum, draconum, malorum omnium, quae possunt imaginari. Non est necesse ea sigillarim referre. ta facile te ipso potes ea percurrere. quamvis hæc ipsa vincula, quae sensum affligunt, sunt pro nihilo illis comparata, quae eruciant Spiritum. *Vinculum illius vinculum æreum est.* Eccl. 28. v. 24. tantò ceteris est gravius. Tertia denique vincula sunt illa, quae veniunt ab immutabili Decreto DEI, quae proinde dicuntur aeterna. *Angelos vero, qui non servaverunt suum principatum &c. in iudicium magni diei vinculis aeternis sub caligine reservavit.* Et hæc demum vincula sunt, quae damnatos ad desperationem redigent. Dilecto suo Ezechiel dicebat Dominus: *Ecco circumdedit te vinculis, & non te converteres à latere tuo in latum aliud: sed decretum adeò austerum mox mitigavit solatio, quod sequi-*

sequitur: *donec compleas dies obsidionis tuae.* Ezech. 4. v. 8. At hoc solatium non est pro Reprobis in inferno. Dies obsidionis Ezechielis, quæ typus esse debuit obsidionis imminens Jerosolymæ, non superârunt trecentos nonaginta, & sic brevi completi sunt. At quando complebuntur dies obsidionis, quâ damnati cinguntur? Transibunt decem millia seculorum, & dies obsidionis non complebuntur. transibunt quinquaginta, centum, imò plures seculorum myriades, quàm sit cumu-

lus arcanum, quo vastissimam partem à tetra ad stellas usque replebit, & adhuc erit obsidionis. *obsidionis non complebuntur.* ergo te foret, qui ad eò faceret, ut eos dies constringi vinculis generum, si te damnari contingeret, esset pro omni æternitate transire vita: & illa peccatorum transire mortem habent effugium: ut nulla pœnatum nec effugium habent unquam nec finem.

II.

Amen Amen dico vobis: si quis sermonem meum servaverit, vitam non videbit in æternum. Jo. 8. v. 51.

Considera grâde discrimen, quod intercedit inter rudem & imperitum pastorculum, qui per dies vitæ nunquã cognovit virtutem herbarum, & præstantem herbarum, qui novit eas sigillatim omnes discernere. Ambo per æstatem montem perambulât lectissimis florentem herbis: & pastor eas aspectu suo nõ dignatur, sed per eas inambulans parifacilitate conculcat omnes: cum è contrario herbarius intentus illarum formæ contemplandæ eas quarat, carpat, in fasciculum colligat, & domum reversus summo studio conseruet ad usum maximè sibi profuturos. Idem accidere puta circa Christi documenta. Sunt nonnulli, qui earum virtutem nullâ ratione cognoscunt: & ideo non magis curant, quàm dicta quævis alia

ordinaria: *Præterierunt sermonem pessimè,* Jer. 5. 28. Alij valde cognoscunt, & ideo o quoniam custodiunt! atque hoc est, ut incitare te Christus vult, cum dicit *Amen Amen dico vobis: si quis sermonem meum servaverit, vitam non videbit in æternum.* Dic, si foret herbarius, tanta virtutis, ut arceat in vitam posset per decem secula, si daret illi locum in tuis scriptis præclarissimum, pro ea etiam inde commendantes, ne dicam margaritarum pyropos? quanto igitur majoris studio servandi erunt sermones Christi, quibus tantò major virtus inest. **2.** Considera, quàm verum sit in monibus Domini hanc inesse